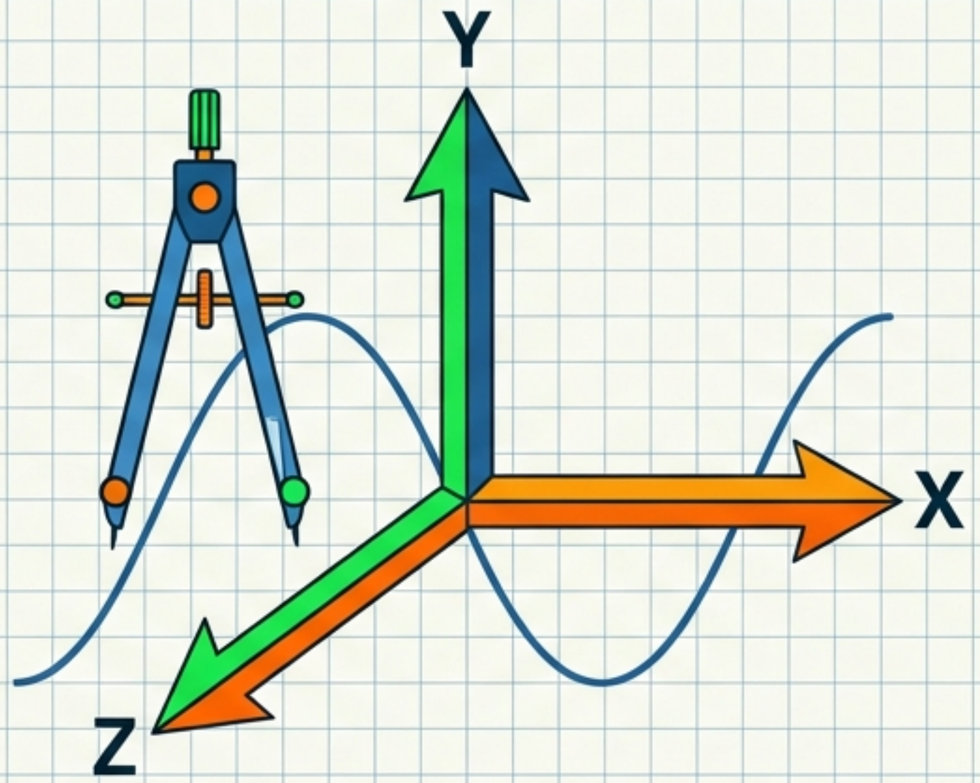

รากฐานของโลกกายภาพ: การวัดและเวกเตอร์

คู่มือฉบับภาพทัศน์สำหรับช่างอุตสาหกรรมและวิศวกร

วิชาฟิสิกส์อุตสาหกรรมเบื้องต้น | กรมอาชีวศึกษา

NotebookLM

“ถ้าคุณจะพูดถึงอะไรสักอย่างหนึ่ง
แล้วสามารถแสดงออกมาเป็นตัวเลขได้
ก็แสดงว่าคุณเริ่มจะรู้อะไรขึ้นมาบ้าง
แล้ว แต่ถ้าคุณแสดงออกไม่ได้
ก็เหมือนกับว่าคุณไม่รู้เรื่องอะไรเลย”

— วิลเลี่ยม ทอมสัน (ค.ศ. 1858)

ฟิสิกส์สู่ภาคอุตสาหกรรม

1. การสังเกตและกฎเกณฑ์
ทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

↓

2. การพัฒนาทางวิศวกรรม
นำกฎเกณฑ์มาสร้างเครื่องมืออำนวยความสะดวก

↓

3. มาตรฐานอาเซียน (ASEAN)
การวัดที่เป็นสากลช่วยให้แรงงานช่างฝีมือเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี

NotebookLM

การสังเกตสู่ความแม่นยำ

เครื่องมือเปลี่ยนการ ‘ประมาณค่า’ ให้เป็น ‘ตัวเลข’

ความยาว (Length)

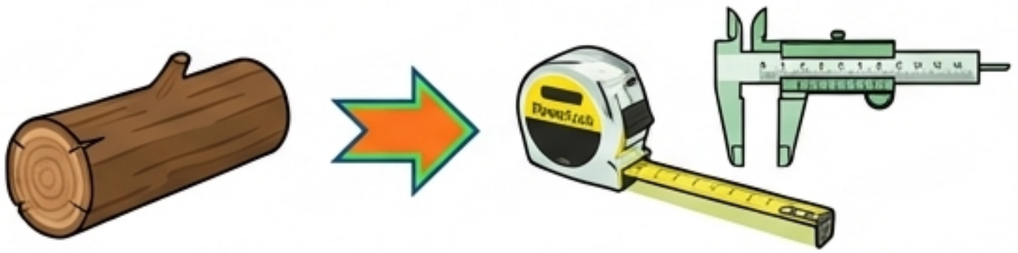

เวลา (Time)

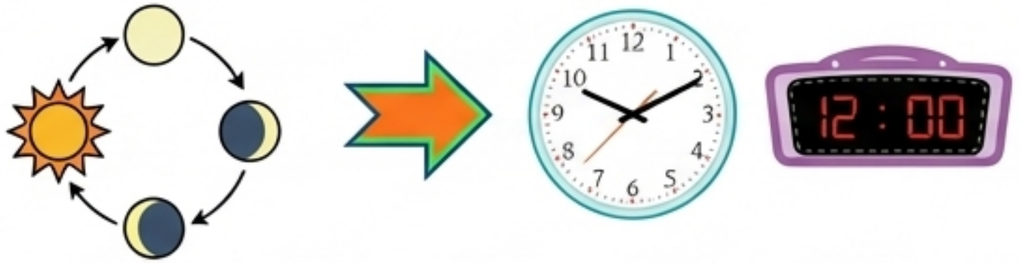

ปริมาตร (Volume)

มวล (Mass)

NotebookLM

ภาษาที่เป็นสากล: ระบบ SI

ก่อตั้งโดยองค์การระหว่างชาติเพื่อการมาตรฐาน (ISO) ในปี พ.ศ. 2503

ระบบหน่วยระหว่างชาติ (SI)

หน่วยฐาน
(Base Units)

- กล่องอิฐพื้นฐาน 7 ก้อน

หน่วยเสริม
(Supplementary Units)

- การวัดมิติของมุม

หน่วยอนุพัทธ์
(Derived Units)

- การนำหน่วยฐานมาประกอบกันเป็นปริมาณใหม่

NotebookLM

1. หน่วยฐาน (Base Units)

หน่วยเบื้องต้น 7 ชนิดที่เป็นรากฐานของการวัดทั้งหมด

ความยาว (Length)
เมตร (meter)
m

มวล (Mass)
กิโลกรัม (kilogram)
kg

เวลา (Time)
วินาที (second)
s

อุณหภูมิ
(Temperature)
เคลวิน (kelvin)
K

ปริมาณสาร
(Amount of substance)
โมล (mole)
mol

กระแสไฟฟ้า
(Electric current)
แอมแปร์ (ampere)
A

ความเข้มการส่องสว่าง
(Luminous intensity)
แคนเดลา (candela)
cd

NotebookLM

2. หน่วยเสริม: มิติของมุม (Supplementary Units)

เรเดียน (Radian – rad) | ระนาบ 2 มิติ

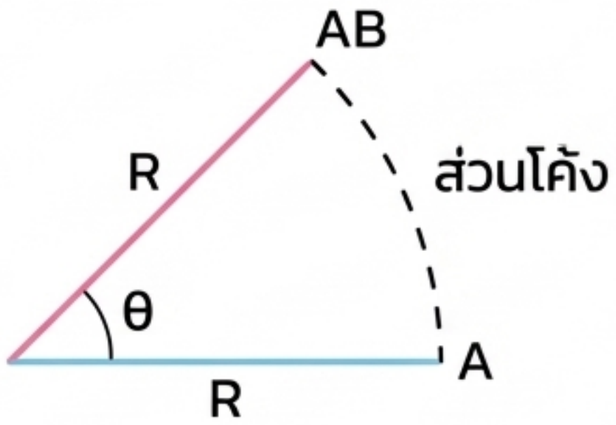

ส่วนโค้งต่อรัศมี
(360 องศา = 2π เรเดียน)

$$\theta = \frac{AB}{R}$$

สเตอเรเดียน (Steradian – sr) | มุมตัน 3 มิติ

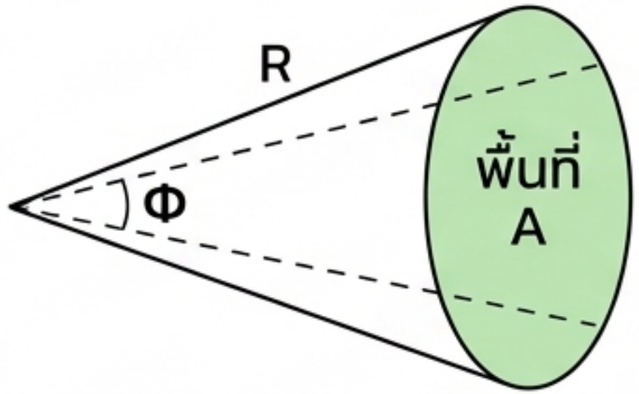

พื้นที่ผิวปากกรวยต่อรัศมียกกำลังสอง
(ทรงกลม = 4π sr)

$$\Phi = \frac{A}{R^2}$$

NotebookLM

3. หน่วยอนุพัทธ์: กายวิภาคของสูตร

การสร้างปริมาณใหม่จากหน่วยฐาน

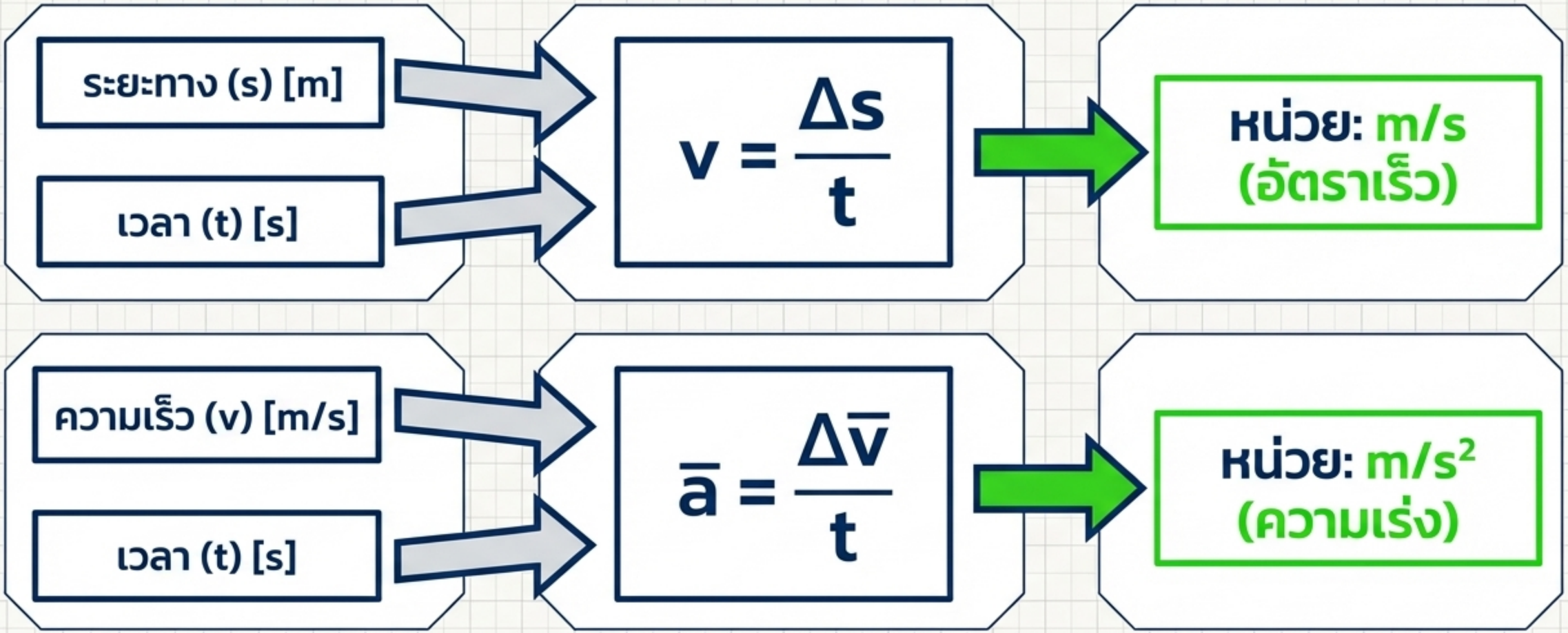

NotebookLM

การตั้งชื่อใหม่เพื่อเป็นเกียรติแก่นักวิทยาศาสตร์

สมการอ้างอิง	การสร้างจากหน่วยฐาน	ชื่อหน่วยใหม่ (สัญลักษณ์)
$\sum F = ma$	$kg \cdot m/s^2$	นิวตัน (Newton - N)
		แรง 1 N ทำต่อมวล 1 kg ให้มีความเร่ง 1 m/s^2
$W = F \times s$	$kg \cdot m^2/s^2$ (หรือ N·m)	จูล (Joule - J)
(กำลัง / Power)	$kg \cdot m^2/s^3$	วัตต์ (Watt - W)
(ความดัน / Pressure)	$kg / (m \cdot s^2)$	ปาสกาล (Pascal - Pa)

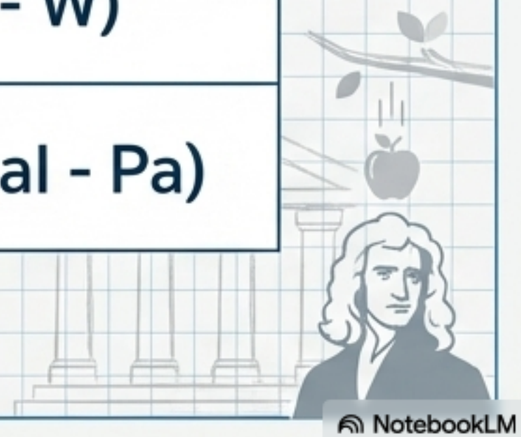

NotebookLM

การจัดการกับสเกล (Managing Scale)

สัญกรณ์วิทยาศาสตร์ (Scientific Notation)

$$A \times 10^{n}$$
(โดยที่ $0 < A < 10$)

ตัวอย่างสเกลเล็ก:

$0.000000062 \Rightarrow 6.2 \times 10^{-8}$

Raw Data

8,250,000 m

Scientific Notation

8.25×10^{6} m

Using Prefix

8.25 Mm (เมกะเมตร / Megameters)

ตัวเลข 10 ยกกำลังใช้สัญลักษณ์แทนเพื่อใช้นำหน้าหน่วย
(Powers of 10 are replaced by prefix symbols to scale units).

NotebookLM

สไลเดอร์คำนำหน้าหน่วย (The Metric Prefix Slider)

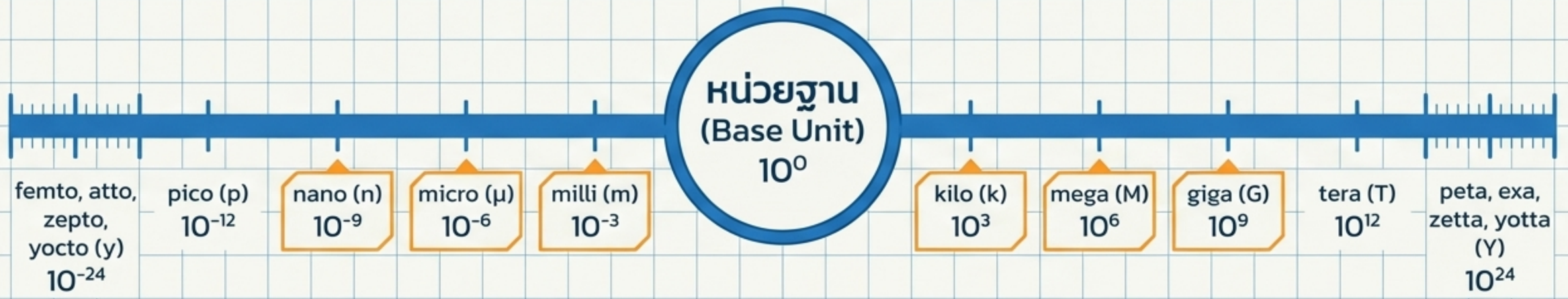

NotebookLM

การเพิ่มมิติ: สเกลาร์ vs เวกเตอร์

	สเกลาร์ (Scalar)	เวกเตอร์ (Vector)
นิยาม	ปริมาณที่มี **ขนาด** (Magnitude) เพียงอย่างเดียวก็เข้าใจชัดเจน	ปริมาณที่ต้องมีทั้ง **ขนาด** (Magnitude) และ **ทิศทาง** (Direction) จึงจะสมบูรณ์
กฎคณิตศาสตร์	นำขนาดมา บวก ลบ คูณ หาร ได้ทันทีด้วยพีชคณิตปกติ	ไม่สามารถนำขนาดมาคำนวณได้ทันที ต้องพิจารณาทิศทางด้วยเสมอ ⚠️
ตัวอย่างในชีวิตจริง	เวลาสอบ 2 ชั่วโมง, น้ำตาลทราย 1 กิโลกรัม	รถวิ่งไปทางทิศเหนือ 200 เมตร, ออกแรง 50 N ทำมุม 30 องศา

NotebookLM

กายวิภาคของลูกศรเวกเตอร์

การเขียนแทนปริมาณเวกเตอร์

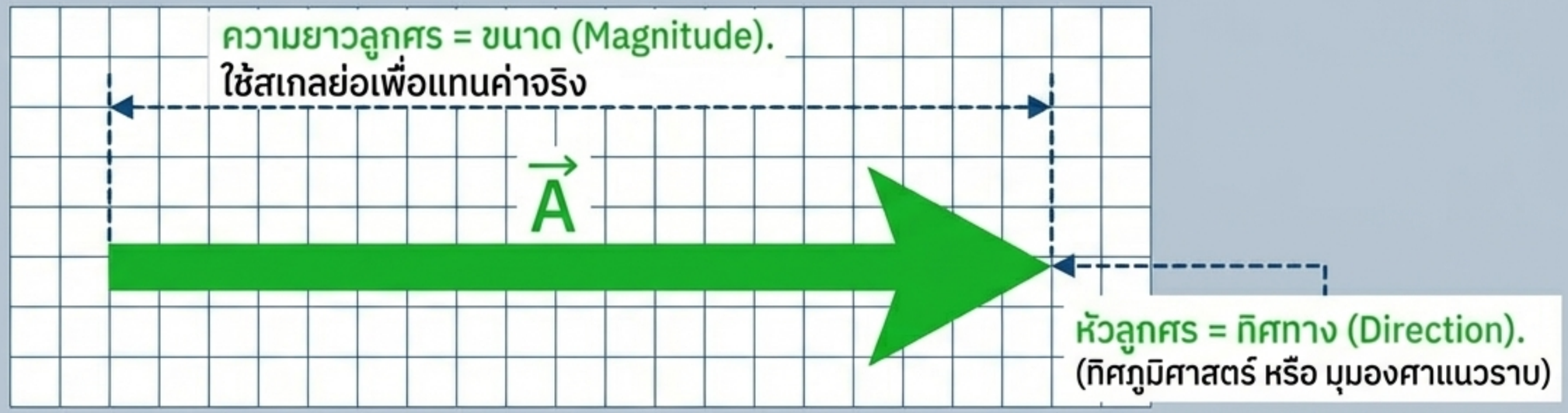

สัญลักษณ์: $\vec{A}$ (อ่านว่า เวกเตอร์ A)

การเขียนแบบบรรยาย: F = ออกแรงดันวัตถุขนาด 4 นิวตัน มีทิศทางทำมุม 30° กับแนวระนาบ

NotebookLM

การแยกองค์ประกอบเวกเตอร์

การฉายภาพเวกเตอร์ลงบนแกน X และ Y

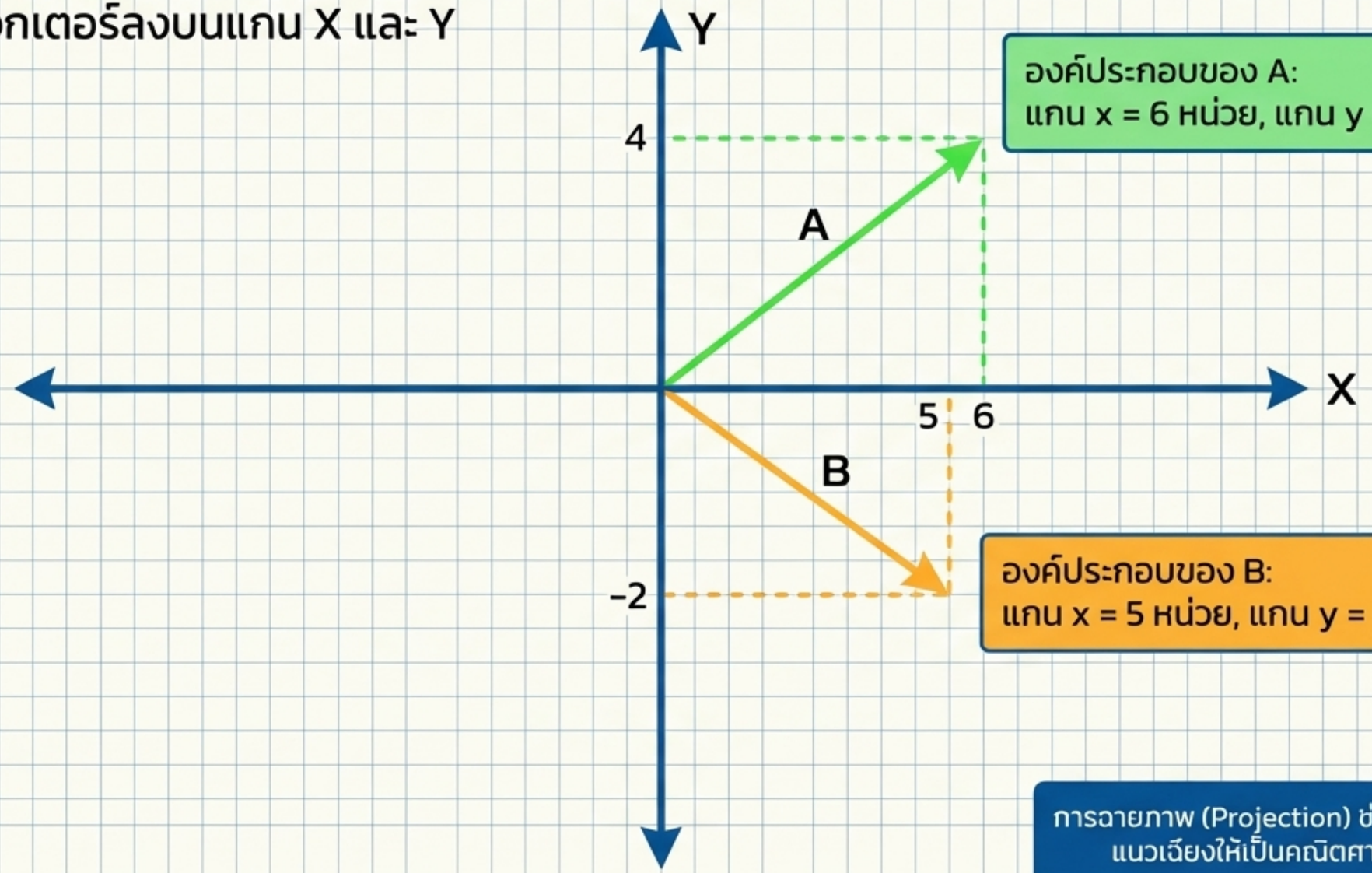

องค์ประกอบของ A:
แกน x = 6 หน่วย, แกน y = 4 หน่วย

องค์ประกอบของ B:
แกน x = 5 หน่วย, แกน y = -2 หน่วย

การฉายภาพ (Projection) ช่วยเปลี่ยนเวกเตอร์แนวเฉียงให้เป็นคณิตศาสตร์แกนราบ

NotebookLM

คณิตศาสตร์แห่งความจริง: การบวกเวกเตอร์

ทำไม 1 + 1 ถึงไม่เท่ากับ 2 เสมอไปในฟิสิกส์

ทิศทางเดียวกัน (Same Direction)

นำขนาดมาบวกกันได้เหมือนตัวเลขคณิตศาสตร์ปกติ

ทิศทางต่างกัน (Different Directions)

ขนาดลัพธ์จะไม่เท่ากับการบวกตัวเลข
ต้องพิจารณามุมและคำนวณตามหลักตรีโกณมิติ

ผลลัพธ์ของการบวกเวกเตอร์ เรียกว่า เวกเตอร์ลัพธ์ (Resultant Vector - R).
นี่คือหัวใจของการคำนวณทางวิศวกรรม

NotebookLM